

Akademia Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku
KARTA OPISU ZAJĘĆ (SYLABUS) W ROKU AKADEMICKIM cykl kształcenia 2017-2020

Jednostka Organizacyjna:	Wydział Rehabilitacji i Kinezylogii					Kierunek: Terapia Zajęciowa		
Rodzaj studiów i profil (I stopień/II stopień)	Studia I stopnia							
Profil (ogólnoakademicki/praktyczny)	Praktyczny							
Nazwa modułu:	Nazwa zajęć (przedmiotu): PEDAGOGIKA SPECJALNA							
Tryb studiów (stacjonarne/niestacjonarne):	Rok	Semestr	Rodzaj zajęć	Liczba godzin		Punkty ECTS	*Typ zajęć (przedmiotu)	Język wykładowy
				stacjonarne	niestacjonarne			
	I	II	wykłady	15		1	Obligatoryjny	polski
		ćwiczenia	20		1			
Nauczyciel(-e) odpowiedzialny(-i) za zajęcia (przedmiot): Prof. nadzw. dr hab. Marcin Białas								
E-mail: marcinbialas@o2.pl								
Wymagania wstępne:								
Wiedza z zakresu pedagogiki ogólnej, w aspekcie podstawowej terminologii w zakresie opieki, wychowania, edukacji.								
Cele zajęć (przedmiotu):								
Celem prowadzonych wykładów z zakresu pedagogiki specjalnej jest wyposażenie studentów w podstawową wiedzę dotyczącą potrzeb i dynamizmu rozwojowego osób niepełnosprawnych i niedostosowanych społecznie. Zajęcia koncentrować się będą wokół fenomenologii odchyleń rozwojowych, ich etiologii i profilaktyki, przede wszystkim zaś - wokół edukacji i wychowania (rewalidacji, resocjalizacji, rehabilitacji). Specjalne oddziaływania pedagogiczne (ich teleologia, kierunki, zasady, metody, warunki organizacyjne, efektywność), podobnie jak diagnozowanie i prewencja niepełnosprawności, rozważane będą wielokontekstowo, multidyscyplinarnie, z uwzględnieniem współczesnych tendencji oraz przemian społeczno-ustrojowych i edukacyjnych. Studiowanie przedmiotu jest także zorientowane na integracyjność teorii i praktyki. Celem prowadzonych ćwiczeń będzie nabycie praktycznej umiejętności pracy pedagogiczno-wychowawczej z osobami niepełnosprawnymi i niedostosowanymi społecznie.								
Opis efektów kształcenia dla zajęć (przedmiotu) oraz ich powiązanie z efektami kształcenia dla kierunku						<i>Kod kierunkowego/ych efektu/ów kształcenia</i>	<i>Kod obszarowego/ych efektu/ów kształcenia</i>	
WIEDZA								
W1	Zjawiska fizyczne i biochemiczne zachodzące w ustroju w różnych okresach życia człowieka.					K_W02	P6S_WG	

W2	Zależności zachodzące pomiędzy budową i czynnością organizmu, szczególnie układu nerwowego, zmysłów i układu ruchu, a możliwościami poznawczymi, komunikacyjnymi i aktywnością w środowisku życia, w warunkach zdrowia i choroby.	K_W03	P6S_WG P6S_WK
W3	Zasady planowania, realizowania i oceniania interwencji rehabilitacyjnych, w tym wykorzystania protez, wózków inwalidzkich, innego zaopatrzenia ortopedycznego oraz adaptacyjnego sprzętu pomocniczego.	K_W08	P6S_WG
UMIĘTNOŚCI			
U1	Podjmować działania manualne i ruchowe, niezbędne w pracy terapeuty zajęciowego, również te stosowane w samoobronie.	K_U01	P6S_UW
U2	Wskazać i opisać konsekwencje (psychologiczne, społeczne, kulturowe, prawne, ekonomiczne) wynikające z ograniczeń w funkcjonowaniu, niepełnosprawności lub choroby i wykluczenia społecznego.	K_U04	P6S_UW
U3	Podjąć działania diagnostyczne dla oceny stanu wyjściowego pacjenta rozpoczynającego terapię zajęciową oraz działania profilaktyczne, pielęgnacyjne, terapeutyczne i edukacyjne pacjenta, jego rodziny oraz środowiska, w którym funkcjonuje.	K_U06	P6S_UW P6S_UO
U4	W stopniu podstawowym rozpoznać i zinterpretować podstawowe problemy psychologiczne osoby niepełnosprawnej.	K_U09	P6S_UW P6S_UO
KOMPETENCJE			
K1	Okazywania szacunku wobec pacjenta, dbania o jego dobro oraz zrozumienia problemów wynikających z wieloaspektowej niepełnosprawności czy przewlekłej choroby.	K_K05	P6S_KR
K2	Formułowania opinii o stanie chorego oraz zalecania mu odpowiedniego postępowania profilaktycznego i terapeutycznego w celu poprawy jego stanu.	K_K13	P6S_UK
Kryteria i metody oceny osiągniętych efektów kształcenia:			
<i>Aby uzyskać zaliczenie zajęć (przedmiotu) na ocenę dostateczną student musi osiągnąć wszystkie wymienione w programie efekty kształcenia.</i>			
Wymagania zaliczenia przedmiotu dla studentów ze statusem Indywidualnej Organizacji Studiów (w tym % wymaganej obecności na zajęciach):			
<ul style="list-style-type: none"> • wykład - uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu (z zakresu poruszanych podczas wykładów zagadnień) • ćwiczenia – wykonanie zadanych referatów cząstkowych, oraz przygotowanie projektu terapeutycznego na zadany temat 			
Metody i formy realizacji zajęć (przedmiotu):		<ul style="list-style-type: none"> • wykład problemowy wzbogacony prezentacjami multimedialnymi • ćwiczenia w grupach, dyskusja, wygłaszanie referatów, przygotowanie prac pisemnych 	
Treści kształcenia:			
<p><i>Wykłady:</i> Przedmiot, zakres, cele i zadania pedagogiki specjalnej. Wybrane zagadnienia z zakresu surdopedagogiki: rozpoznanie istoty, sposobów diagnozy, głównych problemów rozwojowych dzieci niesłyszących, kompetencje: językowa, komunikacyjna, kulturowa, pojęciowa dzieci niesłyszących. Wybrane zagadnienia z zakresu tyflopedagogiki: przyczyny inwalidztwa wzroku i możliwości ich diagnozowania, wpływa braku wzroku na rozwój psychiczny dzieci. Wybrane zagadnienia z zakresu</p>			

oligofrenopedagogiki: etiologia upośledzenia umysłowego, kryteria podziału i klasyfikacje, wczesna terapia i pomoc rehabilitacyjna dzieciom upośledzonym umysłowo. **Wybrane zagadnienia z zakresu terapii wychowawczej dzieci hospitalizowanych i niepełnosprawnych ruchowo:** Ograniczenie zaspokojenia potrzeb przez choroby i dysfunkcję sprawności fizycznej. **Wybrane zagadnienia z zakresu resocjalizacji dzieci i młodzieży niedostosowanej społecznie:** osobowość dzieci i młodzieży niedostosowanej społecznie, zjawisko demoralizacji w rodzinie, grupie rówieśniczej, szkole. **Przepisy prawne dotyczące rehabilitacji i edukacji osób niepełnosprawnych.**

Ćwiczenia:
Wybrane zagadnienia z zakresu surdopedagogiki: metody rehabilitacji językowej dzieci niesłyszących z głębokim prelingwalnym uszkodzeniem słuchu. **Wybrane zagadnienia z zakresu tyflopedagogiki:** rehabilitacja dzieci niewidomych – wskazówki metodyczne. **Wybrane zagadnienia z zakresu oligofrenopedagogiki:** metody i formy pracy z osobami upośledzonymi umysłowo. **Wybrane zagadnienia z zakresu terapii wychowawczej dzieci hospitalizowanych i niepełnosprawnych ruchowo:** cele i formy terapii wzmacniające stan psychiczny dzieci hospitalizowanych i niepełnosprawnych ruchowo. **Wybrane zagadnienia z zakresu resocjalizacji dzieci i młodzieży niedostosowanej społecznie:** postępowanie rozpoznawcze, wyjaśniające i opiekuńczo wychowawcze w stosunku do nieletnich wykazujących duży stopień demoralizacji.

Forma zaliczenia:

- **wykłady: egzamin ustny**
- **Ćwiczenia: obecność na zajęciach, udział w dyskusji, wykonanie referatu na zadany temat**

Literatura:

- *Podstawowa:*
- Barnes C., Mercer G. (2008) Niepełnosprawność, Warszawa: Sic!
- Borkowska M. (red.) (1997). Dziecko niepełnosprawne ruchowo. Warszawa: WSiP
- Doroszevska J. (1981). Pedagogika specjalna. Wrocław: Ossolineum
- Dykcik W. (red) (1997). Społeczeństwo wobec problemów i autonomii osób niepełnosprawnych. Poznań: Wyd. UAM
- Dykcik W., Twardowski A. (2006). Poznańska pedagogika specjalna. Tradycje-osiągnięcia - perspektywy rozwoju. Poznań: Wyd. naukowe UAM
- Dykcik W.(2005), Pedagogika specjalna wobec aktualnych sytuacji i problemów osób niepełnosprawnych. Poznań: Wyd. Naukowe PTP
- Dykcik W., Kosakowski Cz., Kuczyńska-Kwapisz J.(red.) (2002). Pedagogika specjalna szansą na realizację potrzeb osób niepełnosprawnych. Olsztyn- Poznań- Warszawa: PTP
- Dykcik, Wł. (red.) (2005). Pedagogika specjalna. Poznań: Wyd. Nauk. UAM
- Hulek A. (red.) (1993) Świat ludziom niepełnosprawnym.

Warszawa

- Kowalik S. (1999). Psychospołeczne podstawy rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Katowice: "Śląsk"
- Lipkowski O. (1982). Pedagogika specjalna. Warszawa
- Obuchowska, I. (red.) (1999). Dziecko niepełnosprawne w rodzinie. Warszawa: WSiP
- Obuchowska, I. i Krawczyński, M. (1991). Chore dziecko. Warszawa: NK
- Ostrowska A., Sikorska J. (1996). Syndrom niepełnosprawności w Polsce. Bariery integracji. Warszawa: Wydawnictwo IFiS PAN
- Palak Z. (red.) (2008) Pedagog specjalny w procesie edukacji, rehabilitacji i resocjalizacji. Lublin: Wyd. UMCS,
- Pisula E. (2000), Autyzm u dzieci-diagnoza, klasyfikacja, etiologia. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN
- Sękowska Z. (1998): Pedagogika specjalna. Warszawa,
- Smith D.D. (2008) Pedagogika specjalna. Podręcznik akademicki, Warszawa: Wyd. APS
- Szczepankowski B. (1999). Niesłyszący - głusi - głuchoniemi. Wyrównywanie szans. Warszawa: WSiP
- Walthes R. (2007) Tyflopädagogika. Gdańsk: GWP

Uzupełniająca:

- Michałowicz R. (red.) (2001). Mózgowe porażenie dziecięce. Warszawa: Państwowe Zakłady Wydawnictw Lekarskich
- Speck O. (2005). Niepełnosprawni w społeczeństwie. Podstawy ortopedagogiki. Gdańsk: GWP

Bilans punktów ECTS (1 pkt ECTS – 25-30 godz. pracy studenta):

Aktywność	Obciążenie studenta	
	stacjonarne	niestacjonarne
Udział w wykładach	godz. 15	godz.
Samodzielne studiowanie tematyki wykładów	godz. 10	godz.
Udział w ćwiczeniach	godz. 20	godz.
Przygotowanie się do ćwiczeń	godz. 10	godz.
Konsultacje	godz. 5	godz.
	Całkowite obciążenie pracą studenta	60 godz.
	Punkty ECTS za zajęcia (przedmiot)	2 ECTS

**Typ zajęć (przedmiotu): obligatoryjny / do wyboru*